

رابطه سرمایه اجتماعی ورزشکاران کانوپولوی تیم ملی ایران با میزان دستیابی به موفقیت ورزشی

عنوان مکرر: سرمایه اجتماعی و موفقیت ورزشی

زهره مشکاتی^{۱*}، سحر فائق^۲، امیر تیمور پابنده نجف‌آبادی^۳

چکیده

اهداف: سرمایه اجتماعی، سازه‌ای است که از طریق گسترش شبکه‌های اجتماعی، اعتمادسازی و خلق هنجارها، فرد را در راستای رسیدن به اهدافش یاری می‌رساند. بالاترین هدف ورزشکاران تیم‌های ملی دستیابی به موفقیت ورزشی است، لذا هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه سرمایه اجتماعی ورزشکاران کانوپولوی تیم ملی ایران با دستیابی به موفقیت ورزشی است.

روش مطالعه: پژوهش حاضر از نوع تحقیقات توصیفی-همبستگی است. آزمودنی‌های پژوهش حاضر کلیه ورزشکاران کانوپولوی تیم ملی ایران در سال ۱۳۹۳ شامل ۲۲ نفر (۸ مرد و ۱۴ زن) می‌باشند. ابزار تحقیق پرسشنامه محقق‌ساخته سرمایه اجتماعی ورزشی با سه بعد اصلی اعتماد، هنجار و شبکه بود. قابلیت اعتماد پرسش‌نامه توسط تحلیل عاملی تاییدی و ضریب تتای ترتیبی (۰/۹۳) تأیید شد. برای پاسخ به سوالهای تحقیق از روش تحلیل بیزی استفاده شد.

یافته‌ها: مدل برآورد تمامی مسیرهای عامل سرمایه اجتماعی، اعتماد و قابلیت‌های آن، هنجارها و شبکه‌های اجتماعی با میزان موفقیت رابطه دارند. همچنین بین سرمایه اجتماعی و هیچ یک از ابعاد آن در ورزشکاران زن و مرد کانوپولوی تیم ملی ایران تفاوت معناداری مشاهده نشد ($0/05 \geq 0/776$).

نتیجه‌گیری: سرمایه اجتماعی با دستیابی به موفقیت ورزشی ارتباط دارد لذا پیشنهاد می‌شود در قالب سیاست-گذاری‌های فرهنگی، سرفصل‌های آموزشی و فرهنگی جهت ارتقاء سطح سرمایه اجتماعی ورزشکاران برنامه‌ریزی شود.

واژگان کلیدی: سرمایه اجتماعی، موفقیت، ورزشکار، کانوپولو، تیم ملی.

۱. دانشیار، دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران (نویسنده مسئول: تلفن: ۰۹۱۳۳۳۷۵۴۰؛ پست الکترونیکی: zmeshkati@gmail.com)

۲. دکترای جامعه‌شناسی فرهنگی، دانشکده مدیریت، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان)، اصفهان، ایران

۳. استاد، گروه آمار، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

۱- مقدمه

تمرکز بر ورزش به عنوان بخشی از جامعه مدنی است و با بسیاری از مظاهر زندگی اجتماعی افراد جامعه ارتباط بسیار نزدیکی دارد، لذا میادین ورزشی به عنوان نمادی از کنش متقابل مشارکت‌کنندگان اعم از ورزشکاران، مربیان، هواداران و سازمان اجتماعی شناخته شده است. محیط ورزش فضای مناسبی برای کاوش، تفسیر، فهم و تبیین الگوهای رفتار انسانی است، چرا که ورزش از منظر جامعه‌شناختی امری بیرونی و نوعی فرآیند اجتماعی است. دستاوردهای ورزشی به عنوان یک شاخص از یک سو نشانه سطح پیشرفت اجتماعی و فرهنگی یک جامعه بوده و از سوی دیگر پیشرفت و ترقی ورزشی نیز از ساختار و عوامل اجتماعی حاکم بر هر جامعه تأثیرپذیر است (Anbari, 2007; Sharif, 2004; Ghasemi et al., 2009). لذا با توجه به تأثیرات متقابل ورزش و نیروهای گوناگون اجتماعی و فرهنگی باید فهمید که ابعاد اجتماعی ورزش، نقش‌ها و تأثیرات حیاتی این پدیده بر توسعه ورزش چیست؟ بنابراین باید کوشید تا معیارها و ملاک‌های نوینی را وضع کرد که بتواند پاسخگوی نیازهای اجتماعی کنونی و آینده ورزشکاران باشد.

یکی از ملاک‌های نوین، مفهوم سرمایه اجتماعی[□] است. در سال‌های اخیر با مطالعاتی که بر روی اجتماع و سازگاری انسان‌ها در روابط اجتماعی صورت گرفت، این نتیجه‌گیری به دست آمد که بعضی اشخاص به نحو مؤثرتری می‌توانند با مناسبات اجتماعی سازگار شوند و شرایط اجتماعی را کنترل و مدیریت نمایند، بر این اساس بود که مفهومی تحت عنوان سرمایه اجتماعی وارد عرصه تحلیل رفتار و توجیه وفاق اجتماعی شد بر اساس تعریف سازمان همکاری اقتصادی و توسعه^{□□}، سرمایه اجتماعی مشتمل بر شبکه‌های دارای هنجارها، ارزش‌ها و برداشت‌های مشترک است که همکاری در داخل و بین گروه‌ها را تسهیل می‌کند. همچنین بر اساس دیدگاه Putnam (2000)، سرمایه اجتماعی جنبه‌هایی از سازمان اجتماعی از قبیل هنجارها، شبکه‌های اجتماعی و اعتماد متقابل است که همیاری و هماهنگی افراد را برای دستیابی به منافع مشترک، تسهیل می‌کند (Putnam, 2000). در تعاریف ارائه شده می‌توان این نکته را استنباط کرد که ویژگی‌هایی در ساختار اجتماعی وجود دارد که کنش‌های متقابل موجود میان افراد را سامان بخشیده و آن‌ها را به سمت دستیابی آسان‌تر به تأمین منافع جمعی هدایت می‌کند. در حقیقت روابط اجتماعی تصادفی و موقتی نمی‌تواند به عنوان ابزار تأمین منافع مشترک مورد استفاده قرار گیرد، بلکه هنگامی که به صورت شبکه‌ای بادوام درآمده و نهادینه شود، می‌تواند به صورت منبعی در اختیار کنشگران قرار گرفته و به صورت سرمایه اجتماعی مورد استفاده واقع شود. افزون بر آن در صورتی روابط اجتماعی به صورت منبع بالقوه برای تحقق اهداف جمعی در می‌آید که در فضایی اعتمادآمیز و مبتنی بر هنجارهای دعوت‌کننده به مشارکت و مساعدت به دیگران بنا شده باشد (Ghasemi et al., 2013). از نگاه پاتنام سرمایه اجتماعی همکاری و هماهنگی برای منافع متقابل را تسهیل می‌نماید (Kazemi, 2008). "ایده مرکزی نظریه سرمایه اجتماعی این است که شبکه‌های اجتماعی ارزشمند هستند و تماس‌های اجتماعی بر کارایی افراد و گروه‌ها تأثیر می‌گذارد"

(Putnam, 2002). در این پژوهش سرمایه اجتماعی نزدیک به آنچه پاتنام تعریف می کند مورد توجه قرار گرفته است.

نقش و اهمیت سرمایه اجتماعی در میدان و جامعه ورزشی به ویژه تیم‌های گروهی قابل توجه است؛ چراکه از یک سو برقراری تعاملات اجتماعی در روابط درون و بین گروهی ورزشکاران و سایر اعضای تیم‌ها از پیش شرط‌های اصلی کار گروهی است، از سوی دیگر به ویژه ورزشکاران تیم‌های ملی و بین‌المللی در موقعیت‌های مختلف و فضاهای فرهنگی متنوع فعالیت دارند و تبادلات اجتماعی بر عملکرد و کارایی ورزشکاران اثرگذار خواهد بود (Ghasemi et al., 2009). بنابراین مقتضی است که در جهت مدیریت و کنترل رفتارهای مناسب اجتماعی - فرهنگی ورزشکاران و جامعه ورزشی به مؤلفه‌های اجتماعی مانند همکاری، همیاری، هماهنگی، مشارکت اجتماعی - ورزشی و اعتماد تعمیم یافته به محیط در جهت تحقق اهداف جمعی، منافع متقابل و دستیابی به موفقیت‌های ورزشی توجه ویژه شود. یکی از چالش‌های مهم در علوم ورزشی، شناسایی عوامل تأثیرگذار در اکتساب و حفظ موفقیت ورزشی است (Mousavi & Vaez Mousavi, 2015). موفقیت ورزشی فرآیند یادگیری فعالی است که در اثر تمرین هدفمند و بهبود مهارت‌های ضروری برای رسیدن به سطح بالای عملکرد ورزشی و پیروزی به دست می‌آید (Mousavi & Vaez Mousavi, 2014). عملکرد مطلوب در ورزش حاصل ترکیبی از توانایی‌ها است و فقدان آن‌ها مانع عملکرد مطلوب ورزشکار می‌شود (Vaez Mousavi & Mosayebi, 2013). بنابراین با توجه به اهمیت موفقیت ورزشی و تأثیری که در تعیین هدف ورزشکاران دارد، در مطالعه حاضر سرمایه اجتماعی به عنوان یکی از مهم‌ترین پیش‌فرض‌های تبلور مهارت‌های اجتماعی ورزشکاران در جهت دستیابی به موفقیت‌شان در نظر گرفته شد.

به عنوان مثال هنگامی که ورزشکاران تیمی در کنش‌های متقابل به یکدیگر اعتماد دارند و خود نیز قابل اعتمادند پیوندها و علقه‌های میان آن‌ها محکم‌تر شده و با قدرت و همدلی بیشتری به انجام فعالیت خواهند پرداخت، لذا انجام فعالیت‌های مهارتی و تعاملات اجتماعی‌شان هزینه‌ی کم‌تری در بر خواهد داشت. در این شرایط تأمین منافع متقابل به تحقق اهداف جمعی کمک نموده و نتیجه آن در بهبود عملکرد و موفقیت ورزشی‌شان تبلور خواهد نمود. بر این اساس، سرمایه اجتماعی با گسترش آگاهی‌ها، بهره و نصیب ورزشکاران را از موقعیت‌های پیش رو افزایش می‌دهد، به بیان دیگر ورزشکارانی که با دیگران روابطی پویا و قابل اعتمادی دارند، عناصر شخصیتی ویژه‌ای که برای آرامش تیم مناسب است را در خود توسعه و بهبود می‌بخشند. در این حالت، اعضای گروه بیشتر مدارا و کمتر بدگمانی و عیب‌جویی می‌کنند و این پیامدها رسیدن به نتیجه مطلوب که همان موفقیت در مسابقات است را به ارمغان می‌آورد. لذا به نظر می‌رسد سرمایه اجتماعی یکی از عوامل تبیین‌کننده موفقیت ورزشی باشد.

متناسب با چارچوب مفهومی سرمایه اجتماعی و ماهیت رشته کانوپولو به عنوان یک ورزش گروهی، تیم ملی کانوپولو ایران به علت موفقیت‌های چشمگیر و کسب مقام‌های برتر آسیا و در دسترس بودن، از میان سایر ورزش‌های تیمی به عنوان جامعه هدف انتخاب شد.

بر اساس نتایج حاصل از تحقیقات داخلی و خارجی یافت شده توسط پژوهشگران مشخص شده است که سرمایه اجتماعی و ابعاد آن توانسته است بر حیطه‌های مختلف ورزش به ویژه مشارکت (یکی از متغیرهای مهم سرمایه اجتماعی) و فعالیت‌های ورزشی تأثیرگذار باشد. در این زمینه Eslami Marzankalateh et al. (2014)، رابطه معناداری را بین همه ابعاد سرمایه اجتماعی (عضویت رسمی، مشارکت رسمی، اعتماد نهادی و مشارکت غیررسمی)، به جز بعد اعتماد بین‌شخصی با مشارکت ورزشی زنان نشان دادند. آن‌ها به‌ویژه دریافتند که در حالت کلی با افزایش سرمایه اجتماعی زنان، مشارکت آنان نیز در فعالیت‌های ورزشی افزایش می‌یابد. نتایجی شبیه به این پژوهش با محورهای سرمایه اجتماعی و مشارکت ورزشی (Sharepour & Hoseinirad, 2008)؛ سرمایه اجتماعی و مشارکت در فعالیت‌های ورزشی پرستاران بیمارستان‌های دولتی (Parsamehr & Torkan, 2012)؛ تمایز سرمایه اجتماعی جوانان با محوریت مشارکت ورزشی دانشجویان ورزشکار و غیرورزشکار (Rahmani, 2011)؛ تأثیر سرمایه اجتماعی بر میزان مشارکت نوجوانان (Parsamehr et al., 2013)؛ تبیین جامعه‌شناختی مشارکت ورزشی دانشجویان (Fathi, 2010)؛ نقش سرمایه اجتماعی بر مصرف ورزش (Parsamehr & Jesmani, 2011)؛ همچنین رابطه سرمایه اجتماعی و بهره‌وری کارکنان ادارات ورزش و جوانان (Khezrpoor et al., 2014)، صورت گرفته‌است. یافته‌ها حاکی از آن بود که سرمایه اجتماعی رابطه مثبت و معناداری با مشارکت ورزشی، مصرف ورزشی و بهره‌وری در عرصه‌های مختلف داشت، لیکن پژوهشی که بررسی رابطه سرمایه اجتماعی با میزان موفقیت ورزشی پردازد، یافت نشد که خود نوعی خلاء پژوهشی است.

همانگونه که در بالا به اختصار اشاره شد سرمایه اجتماعی به پیوندها و ارتباطات میان اعضای یک شبکه (ورزشکاران در گروه‌های ورزشی) به‌عنوان منبعی با ارزش اشاره دارد که با خلق هنجارها و اعتماد متقابل موجب تحقق اهداف گروه می‌شود؛ در واقع به توانایی و قابلیت‌های شخصی و اجتماعی ورزشکاران در ایجاد ارتباط با سایر هم تیمی‌ها و رقبا اشاره دارد. امروزه سرمایه اجتماعی - طبق نظریه‌ی عقلانی کنش - از لحاظ ارزشی دارای اهمیت بسیار بالایی است که این امکان را می‌دهد که ورزشکاران مسائل و مشکلات جمعی خود را ساده‌تر حل کنند (Ghasemi et al., 2009).

این مطالعه از چند جهت شایستگی بررسی دارد: توجه به مباحث اجتماعی تأثیرگذار در میزان دستیابی به موفقیت ورزشکاران از عمر و پیشینه کمتری برخوردار است و از این جهت موضوعی بکر و جذاب برای جامعه ورزشی محسوب می‌شود (Parsamehr & Jesmani, 2011). با گسترش رقابت‌های بین‌المللی، نیاز به قابلیت‌هایی که افراد را در برخورد با پیچیدگی‌های اجتماعی پیش‌رو یاری رساند، بیش از پیش احساس می‌شود (Ghasemi et al., 2009). با توجه به اکتسابی بودن بخش قابل توجهی از مهارت‌ها و قابلیت‌های سرمایه اجتماعی، در صورتی که ارتباط آن با دستیابی به موفقیت مشخص شود، می‌توان با بهره‌گیری از آموزش‌های رسمی و غیررسمی در جهت بهبود مهارت‌های شناختی و رفتاری ورزشکاران گام مؤثری برداشت (Fathi, 2010). در نهایت این که تیم ملی کانوپولوی کشورمان چند سال است که مقام اولی آسیا را یدک می‌کشد و برترین موفقیت‌ها را به خود اختصاص

داده است. زنان و مردان ملی پوش کشورمان تعاملات زیادی را با ورزشکاران سایر کشورها دارند. چنین موقعیتی ضرورت انجام پژوهش حاضر را دو چندان می کند.

لذا با توجه به اهمیت ورزش از بعد علوم انسانی که اخیراً مد نظر مسئولان کشور قرار گرفته و همچنین ماهیت میان رشته‌ای ورزش، مطالعه حاضر در جهت پاسخ به این سؤالات طراحی گردید که آیا بین عامل سرمایه اجتماعی و میزان موفقیت ورزشی ورزشکاران کانوپولوی تیم ملی ایران رابطه‌ای وجود دارد؟ و آیا بین عامل سرمایه اجتماعی و میزان موفقیت ورزشی ورزشکاران زن و مرد کانوپولوی تیم ملی ایران تفاوتی وجود دارد؟

روش تحقیق

روش تحقیق توصیفی (غیرآزمایشی) از نوع همبستگی بوده است. از نظر کنترل شرایط پژوهش یک بررسی پیمایشی، از نظر هدف یک بررسی کاربردی و به لحاظ معیار زمان این تحقیق از نوع مقطعی است. جامعه آماری پژوهش کلیه ورزشکاران کانوپولوی تیم ملی ایران در سال ۱۳۹۳ را در بر می گیرد که مطابق با آمار اعلام شده ۲۲ نفر (۸ مرد و ۱۴ زن) گزارش شده است. در تحقیق حاضر متناسب با حجم کوچک جامعه آماری و محدودیت در انتخاب نمونه، جامعه نمونه، همان جامعه آماری لحاظ شد. ابزار تحقیق، شامل دو پرسشنامه می باشد: ۱- پرسشنامه مربوط به سنجش متغیرهای دموگرافیک (جمعیت شناختی) ۲- پرسشنامه سنجش سرمایه اجتماعی ورزشی: ابعاد اصلی این پرسشنامه محقق ساخته بر گرفته از دیدگاه (۲۰۰۰) Putnam، می باشد. این پرسشنامه از سه بعد اصلی و شانزده مؤلفه فرعی شامل: بعد اعتماد و قابلیت‌های آن (اعتماد غیررسمی، اعتماد تعمیم یافته، احساس امنیت و قابلیت اعتماد به محیط)؛ هنجارهای اجتماعی (حمایت اجتماعی، وساطت اجتماعی، ارزش‌های زندگی، احساس اثرگذاری و ظرفیت پذیرش تفاوت‌ها)؛ شبکه‌های اجتماعی با دو زیر بعد (ساختار شبکه با مؤلفه مشارکت مدنی و کیفیت شبکه) ساخته شده و ملاک انتخاب این دیدگاه آن است که پاتنام مفهوم سرمایه اجتماعی را فراتر از سطح فردی به کار می گیرد و به چگونگی کارکرد سرمایه اجتماعی در سطح گروهی پرداخته است (Navabakhsh & Faeghi, 2015). در روش‌شناسی مدل معادلات ساختاری، ابتدا به ساکن لازم است تا روایی سازه مورد مطالعه قرار گرفته تا مشخص شود نشانگرهای انتخاب شده برای اندازه‌گیری سازه‌های مورد نظر خود از دقت لازم برخوردار هستند، برای این منظور از تحلیل عاملی استفاده می شود. چنانچه بار عاملی هر نشانگر با سازه خود دارای مقدار t بالاتر از $1/96$ باشد، در این صورت این نشانگر از دقت لازم برای اندازه‌گیری آن سازه یا صفت مکتون برخوردار است (Gefen & Straub, 2005). در مطالعه حاضر بارهای عاملی مربوط به هر متغیر در مدل مشخص شده است (شکل ۱)، از آنجایی که مقدار بارهای عاملی بالای $0/4$ نشان دهنده معنی دار بودن متغیرها در مدل می باشد (Gefen & Straub, 2005)، لذا ساختارهای عاملی مناسبی جهت اندازه‌گیری ابعاد مورد مطالعه در مدل پژوهش فراهم شده است. همچنین قابلیت اعتماد این پرسشنامه با استفاده از تحلیل مؤلفه‌های اصلی، از ضریب تنای ترتیبی برای محاسبه همبستگی درون‌رده‌ای استفاده شد. ضریب تنای بر اساس بزرگترین مقدار ویژه ماتریس

همبستگی λ_{\max} به صورت زیر تعریف می‌شود: $\theta = \frac{p}{p-1} \left(1 - \frac{1}{\lambda_{\max}} \right)$. ضریب تتا یک برآوردگر استوارتر نسبت به فاصله گرفتن از فرض نرمال بودن مشاهدات است؛ چولگی توزیع مشاهدات تأثیر کمتری بر مقدار ضریب تتا می‌گذارد و ضریب تتا از نظر مقدار همیشه از ضریب آلفای کروناخ بزرگتر است. بنابراین استفاده از ضریب تتا برای برآورد همبستگی درون‌رده‌ای تا حدودی مشکل کم‌برآوردی آلفای کروناخ را برطرف می‌کند (Payandeh Najafabadi & Omid Najafabadi, 2018). با استفاده از فرمول تتای ترتیبی، باتوجه به اینکه تمامی ضرایب تتای ترتیبی از ۰/۷ بیشتر بود و ضریب تتای کلی برابر با ۰/۹۳ گزارش شد، لذا می‌توان نتیجه گرفت که قابلیت اعتماد پرسش‌نامه سرمایه اجتماعی مورد تأیید می‌باشد.

در پژوهش حاضر موفقیت ورزشکاران از طریق متغیرهای ذیل سنجیده شد: تعداد دفعات مشارکت در اردوهای تیم ملی کانوپولو، تعداد دفعات عضویت در تیم ملی کانوپولو، تعداد حضور در مسابقات رسمی، تعداد دفعات مقام‌آوری در مسابقات ملی و بین‌المللی، کسب مقام در مسابقات ملی و بین‌المللی (مقام اول=رتبه ۱؛ مقام دوم=رتبه ۲ و مقام سوم=رتبه ۳).

برای توصیف ویژگی‌های جمعیت‌شناختی ورزشکاران، سرمایه اجتماعی و ابعاد مختلف و همچنین میزان دستیابی به موفقیت آن‌ها از آمار توصیفی استفاده گردید. برای آزمون فرضیه‌ها از روش تحلیل بیزی که قابلیت انجام تحلیل ساختاری با حجم نمونه کم را دارد استفاده شد. تحلیل بیزی ابزار تحلیلی قدرتمندی برای مدل‌سازی آماری، تفسیر نتایج و پیش‌بینی داده‌هاست. از این رویکرد می‌توان زمانی استفاده کرد که روش‌های استاندارد مبتنی بر فراوانی (کلاسیک) در دسترس نیستند و یا روش‌های کلاسیک موجود موفقیت‌چندانی ندارند (Payandeh Najafabadi & Omid Najafabadi, 2018; Campbell & Thompson, 2012). برای آزمون فرضیه‌ها و رسم مدل از نرم افزار AMOS و برایش ۲۲ استفاده شد.

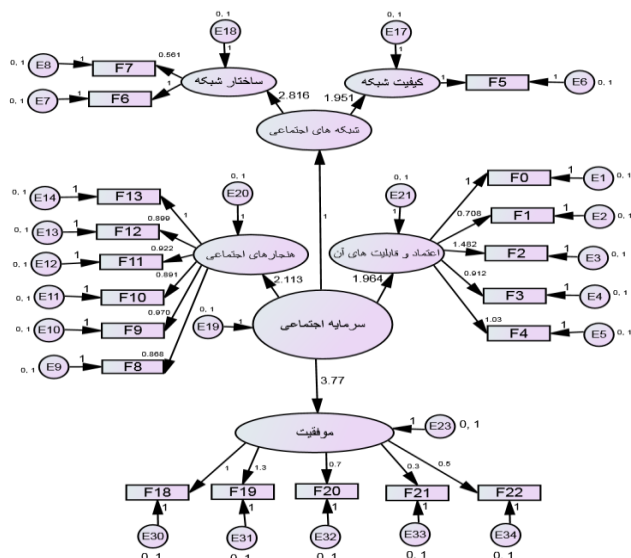
یافته‌ها

یافته‌های پژوهش حاضر نشان داد که میانگین سن ورزشکاران مورد مطالعه، ۲۴/۱ سال (با انحراف معیار ۳/۲۹ سال)، ۱ نفر متأهل و ۲۱ نفر مجرد بودند. سطح تحصیلات اکثر آن‌ها (۱۳ نفر) کارشناسی و سطح تحصیلات اکثر پدران و مادران آن‌ها دیپلم و پایین‌تر بود (به ترتیب ۲۹ و ۹ نفر). در ادامه توصیفی از متغیرهای پژوهش شامل سرمایه اجتماعی و ابعاد سه‌گانه اعتماد، هنجار و شبکه با ۲ زیر بعد کیفیت و ساختار، همچنین موفقیت در جدول (۱) گزارش شده است.

چنانچه در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود بیشترین میانگین در عامل سرمایه اجتماعی به بعد هنجارهای اجتماعی و کمترین میانگین به بعد شبکه‌ای تعلق گرفته است. در ادامه مدل سنجش رابطه سرمایه اجتماعی با میزان موفقیت ورزشی ورزشکاران کانوپولو ارائه گردیده است.

جدول ۱. شاخص‌های توصیفی نمرات استاندارد عامل موفقیت، سرمایه اجتماعی و ابعاد آن

متغیر	جنس	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد	خطای استاندارد میانگین
عامل سرمایه اجتماعی	مرد	۸	۱۰/۷۰	۲/۰۷	۰/۹۶
بعد اعتماد سرمایه اجتماعی	زن	۱۴	۱۰/۴۳	۲/۲۹	۰/۶۱
بعد شبکه‌های سرمایه اجتماعی	مرد	۸	۳/۰۰	۰/۸۶	۰/۲۸
ساختار شبکه‌ها	زن	۱۴	۳/۱۸	۰/۲۹	۰/۰۷
کیفیت شبکه‌ها	مرد	۸	۰/۹۰	۰/۱۴	۰/۰۴
بعد هنجاری سرمایه اجتماعی	زن	۱۴	۰/۹۵	۰/۲۳	۰/۰۶
موفقیت	مرد	۸	۳/۵۴	۰/۵۵	۰/۱۸
	زن	۱۴	۳/۵۴	۰/۹۱	۰/۲۴
	مرد	۸	۱/۴۹	۰/۵۳	۰/۱۷
	زن	۱۴	۰/۸۶	۰/۸۲	۰/۲۱
	مرد	۸	۳/۵۴	۰/۴۲	۰/۱۴
	زن	۱۴	۳/۶۸	۰/۷۶	۰/۲۰
	مرد	۸	۹/۰۵	۱/۷۳	۰/۵۷
	زن	۱۴	۸/۸۲	۱/۸۹	۰/۵۰

شکل ۱. مدل سنجش رابطه سرمایه اجتماعی با میزان موفقیت ورزشی و ورزشکاران کانوپولو

نیکویی برازش مدل بیزی رابطه سرمایه اجتماعی^۱ با میزان موفقیت ورزشی: در تحلیل بیزی، برای تحلیل ساختاری بیزی برخلاف تحلیل ساختاری کلاسیک، معیارهای برازش زیادی برای مقایسه مدل‌های ساختاری با یکدیگر وجود ندارد و مدل‌های ساختاری بیزی تنها بر اساس معیار^۲ DIC و مناسب بودن تابع توزیع پسین برازش شده به مدل، مورد ارزیابی قرار می‌گیرند. هر قدر مقدار معیار DIC کوچک‌تر باشد مدل بهتر خواهد بود (Payandeh Najafabadi & Omid Najafabadi, 2018). به منظور بررسی برازش مدل، عملیات تولید داده‌ها، هنگامی متوقف می‌گردد که آمار همگرایی یا C.S.^۳ نهایی کمتر از ۱/۰۰۲ گردد. برای بسیاری از تحلیل‌ها مقادیر ۱/۱ یا کوچکتر، کافی می‌باشند، بنابراین مقیاس پیش‌فرض ۱/۰۰۲ محافظه‌کارانه است (Payandeh Najafabadi & Omid Najafabadi, 2018).

در این تحقیق با توجه به اینکه آمار همگرایی نهایی یا C.S. کمتر از ۱/۰۰۱ گردید، عملیات تحلیل بیزی متوقف گردید و DIC برابر با ۷۲۲/۲۸ به دست آمد. نرم افزار آموس، در مورد C.S. چند نمودار پیشنهاد می‌کند که می‌تواند در آزمون همگرایی روش^۴ MCMC بیزی کمک کند. به منظور بررسی میزان دقت توزیع پسین برازش شده به هر پارامتر، تمامی مسیرها با استفاده از نمودار، مورد قضاوت قرار گرفتند. برای مشاهده میزان دقت توزیع پسین برازش شده به هر پارامتر، از نمودار پلی‌گون^۵ استفاده شد.

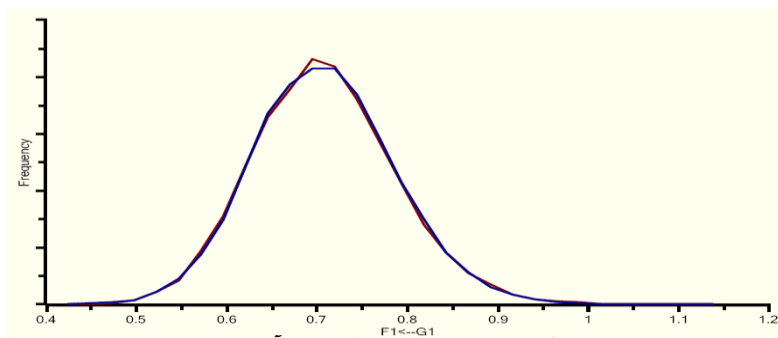
اطلاعات مربوط به ضرایب تأثیر متغیرهای آشکار و پنهان موجود در مدل سنجش رابطه سرمایه اجتماعی با میزان موفقیت ورزشی ورزشکاران کانوپولو (شکل شماره ۱)، در جدول فوق نشان داده شده است. جدول شماره ۲، برآورد مسیرها به همراه کران‌های بالا و پایین بازه اطمینان ۹۵ درصد را نشان می‌دهد. با توجه به این که هیچ کدام از این کران‌ها شامل عدد صفر نمی‌باشند، بنابراین تمامی این مسیرها در سطح معنی‌داری ۹۵ درصد معنی‌دار هستند. به عبارت ساده‌تر تمامی عوامل استخراج شده با یکدیگر رابطه دارند. برای نمونه مسیر تأثیرگذاری مؤلفه اعتماد غیررسمی سرمایه اجتماعی به بعد اعتماد و قابلیت‌های آن در شکل شماره ۲ گزارش شده است.

-
- 1 . Social Capital
 - 2 . Deviance Information Criterion
 - 3 . Convergence Statistic
 - 4 . Markov Chain Monte Carlo
 - 5 . Polygon

جدول ۲. شاخص‌های برگزیده برای ارزیابی کلیت مدل اندازه‌گیری رابطه بین متغیرهای مشاهده شده و پنهان سرمایه اجتماعی و موفقیت ورزشی

حد اکثر	حد اقل	برجستگی	چونگی	٪ ۹۵ / کرانه پایین	٪ ۹۵ / کرانه بالا	میانگین	مقدار بحرانی	انحراف معیار	انحراف استاندارد	میانگین	تفاوتها
۱/۱۹۰	۰/۴۱۸	۰/۱۱۸	۰/۲۴۶	۰/۵۹۷	۰/۹۳۱	۰/۷۵۱	۱/۰۰۰	۰/۰۸۵	۰/۰۰۰	۰/۷۵۴	اعتماد و قابلیت‌های آن << اعتماد غیررسمی
۲/۲۶۷	۱/۰۹۱	۰/۲۶۰	۰/۳۴۳	۱/۳۴۴	۱/۸۳۹	۱/۵۶۴	۱/۰۰۰	۰/۱۲۶	۰/۰۰۰	۰/۵۷۱	اعتماد و قابلیت‌های آن <<< اعتماد
۱/۴۲۷	۰/۶۳۳	۰/۱۷۸	۰/۲۷۶	۰/۷۹۷	۱/۱۶۷	۰/۹۶۶	۱/۰۰۰	۰/۰۹۴	۰/۰۰۰	۰/۹۷۰	تعمیم یافته اعتماد و قابلیت‌های آن <<< قابلیت اعتماد به محیط
۱/۶۳۱	۰/۷۲۴	۰/۱۶۵	۰/۲۸۶	۰/۹۱۴	۱/۳۰۸	۱/۰۹۲	۱/۰۰۰	۰/۱۰۰	۰/۰۰۰	۱/۰۹۷	اعتماد و قابلیت‌های آن <<< احساس امنیت
۰/۹۸۲	۰/۲۵۰	۰/۱۵۲	۰/۲۱۴	۰/۴۲۴	۰/۷۳۱	۰/۵۶۸	۱/۰۰۰	۰/۰۷۹	۰/۰۰۰	۰/۵۷۰	ساختار شبکه‌ها << مشارکت مدنی
۱/۳۴۳	۰/۵۸۸	۰/۱۲۰	۰/۲۳۴	۰/۷۶۱	۱/۰۹۸	۰/۹۱۷	۱/۰۰۰	۰/۰۸۶	۰/۰۰۰	۰/۹۲۰	هنجارهای اجتماعی << حمایت اجتماعی
۱/۴۸۳	۰/۶۷۱	۰/۱۳۳	۰/۲۵۱	۰/۸۵۹	۱/۲۱۴	۱/۰۲۲	۱/۰۰۰	۰/۰۹۱	۰/۰۰۰	۱/۰۲۶	هنجارهای اجتماعی << وساطت اجتماعی
۱/۲۹۹	۰/۵۵۶	۰/۱۳۳	۰/۲۳۰	۰/۷۱۴	۱/۰۴۲	۰/۸۶۶	۱/۰۰۰	۰/۰۸۴	۰/۰۰۰	۰/۸۶۹	هنجارهای اجتماعی << ارزش‌های زندگی
۱/۴۱۳	۰/۶۴۱	۰/۱۰۵	۰/۲۳۹	۰/۸۱۸	۱/۱۶۳	۰/۹۷۷	۱/۰۰۰	۰/۰۸۸	۰/۰۰۰	۰/۹۸۱	هنجارهای اجتماعی << احساس اثرگذاری
۱/۴۳۷	۰/۶۳۱	۰/۱۸۴	۰/۲۵۴	۰/۷۹۶	۱/۱۳۷	۰/۹۵۳	۱/۰۰۰	۰/۰۸۷	۰/۰۰۰	۰/۹۵۶	هنجارهای اجتماعی << ظرفیت پذیرش تفاوتها

۷/۱۹۶	۱/۴۰۲	۱/۰۲۶	۰/۶۶۸	۱/۹۹۹	۳/۹۰۵	۲/۷۶۶	۱/۰۰۰	۰/۴۸۹	۰/۰۰۲	۲/۸۱۶	شبکه‌های اجتماعی <--> - ساختار شبکه‌ها
۳/۰۴۳	۰/۱۷۷ -	۰/۴۹۶	۰/۳۸۷	۰/۴۶۹	۱/۷۳۷	۱/۰۳۲	۱/۰۰۰	۰/۳۲۲	۰/۰۰۱	۱/۰۵۱	شبکه‌های اجتماعی <--> - کیفیت شبکه
۴/۸۰۱	۰/۸۷۰	۰/۹۶۸	۰/۶۶۳	۱/۳۹۱	۲/۷۳۴	۱/۹۳۰	۱/۰۰۰	۰/۳۴۴	۰/۰۰۱	۱/۹۶۴	سرمایه اجتماعی <--> - اعتماد و قابلیت‌های آن
۵/۴۱۹	۱/۰۱۷	۱/۰۳۱	۰/۶۸۴	۱/۵۱۰	۲/۹۲۶	۲/۰۷۶	۱/۰۰۰	۰/۳۶۱	۰/۰۰۱	۲/۱۱۳	سرمایه اجتماعی <--> - هنجارهای اجتماعی
۰/۷۳۱	۰/۳۴۹	۰/۰۴۳	۰/۱۱۴	۰/۴۴۲	۰/۶۰۶	۰/۵۲۱	۱/۰۰۰	۰/۰۴۲	۰/۰۰۰	۰/۵۲۲	موفقیت ورزشی <--> - کسب مقام کشوری
۰/۴۶۲	۰/۱۴۴	۰/۰۰۵	۰/۰۵۰	۰/۲۲۹	۰/۳۸۰	۰/۳۰۳	۱/۰۰۰	۰/۰۳۸	۰/۰۰۰	۰/۳۰۳	موفقیت ورزشی <--> - دفعات مقام آوری بین‌المللی
۰/۸۷۶	۰/۴۹۵	۰/۰۴۴	۰/۱۲۴	۰/۵۷۴	۰/۷۴۸	۰/۶۵۷	۱/۰۰۰	۰/۰۴۴	۰/۰۰۰	۰/۶۵۸	موفقیت ورزشی <--> - تعداد مسابقات بین‌المللی
۱/۶۱۲	۱/۰۵۲	۰/۰۴۷	۰/۱۷۸	۱/۱۸۷	۱/۴۳۱	۱/۳۰۲	۱/۰۰۰	۰/۰۶۳	۰/۰۰۰	۱/۳۰۴	موفقیت ورزشی <--> - تعداد مشارکت در اردوی تیم ملی
۸/۰۶۴	۲/۱۷۲	۱/۰۶۴	۰/۷۲۲	۲/۸۱۷	۵/۰۸۸	۳/۷۰۷	۱/۰۰۰	۰/۵۸۲	۰/۰۰۲	۳/۷۷۰	سرمایه اجتماعی <--> - موفقیت ورزشی

شکل ۲. مسیر تاثیرگذاری متغیر اعتماد و قابلیت‌های آن بر عامل اعتماد رسمی

از آنجایی که توزیع یک سوم ابتدایی و انتهای شکل بالا، تقریباً شبیه است، بنابراین می‌توان همگرا شدن مسیر مورد بررسی را نتیجه گرفت. این نتیجه در سایر متغیرها نیز مشاهده شد.

با مراجعه به شکل شماره ۱ (مدل سنجش رابطه سرمایه اجتماعی با میزان موفقیت ورزشی ورزشکاران کانوپولو) و جدول شماره ۲ (شاخص‌های برگزیده برای ارزیابی کلیت مدل اندازه‌گیری رابطه بین متغیرهای مشاهده شده و پنهان سرمایه اجتماعی و موفقیت ورزشی)، مشخص می‌شود که عامل سرمایه اجتماعی و ابعاد سه‌گانه آن با موفقیت ورزشی رابطه مثبت و معنادار دارد (۳/۷۷۰) و به ترتیب از بیشترین به کمترین ضریب، بعد هنجاری (۲/۱۱۳) و بعد اعتماد و قابلیت‌های آن (۱/۹۶۴) گزارش شده است. جدول شماره ۳، وجود تفاوت معنادار بین عامل سرمایه اجتماعی، ابعاد آن و میزان موفقیت ورزشی ورزشکاران زن و مرد کانوپولوی تیم ملی ایران را آزمون می‌کند.

جدول ۳. نتایج آزمون t مستقل برای مقایسه میانگین‌های عامل سرمایه اجتماعی و ابعاد آن در ورزشکاران زن و مرد

مؤلفه	اختلاف میانگین‌ها	t	درجه آزادی	سطح معناداری
سرمایه اجتماعی	۰/۲۷۱	-۰/۲۸۸	۲۱	۰/۷۷۶
شبکه‌ها	-۰/۴۶	-۰/۵۲۷	۲۱	۰/۶۰۳
هنجارها	-۰/۱۴۲	-۰/۵۱۰	۲۱	۰/۶۱۵
ساختار شبکه‌ها	۰/۰۰۲	۰/۰۰۸	۲۱	۰/۹۹۴
کیفیات شبکه	۰/۶۳۰	۲/۰۳۶	۲۱	۰/۰۵۵
اعتماد و قابلیت‌های آن	-۰/۱۷۸	-۰/۷۲۱	۲۱	۰/۴۷۹

چنانچه از جدول فوق مشخص می‌باشد بین سرمایه اجتماعی و هیچ یک از ابعاد آن در ورزشکاران زن و مرد کانوپولوی تیم ملی ایران تفاوت معناداری مشاهده نشد ($0/776 \geq 0/05$).

بحث

یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن است که بین عامل سرمایه اجتماعی و میزان موفقیت ورزشی ورزشکاران کانوپولوی تیم ملی ایران رابطه معناداری وجود دارد و طبق داده‌های جدول شماره ۲، میزان تأثیر سرمایه اجتماعی بر موفقیت ورزشی ۳/۷۷۰ گزارش شد. در ابعاد سه‌گانه سرمایه اجتماعی شامل اعتماد و قابلیت‌های آن، هنجارهای اجتماعی و شبکه‌های اجتماعی، بیشترین میزان تأثیر ابعاد بر موفقیت ورزشی به ترتیب به بعد شبکه‌های اجتماعی با دو متغیر پنهان شامل ساختار شبکه (۲/۸۱۶) و کیفیت شبکه (۱/۹۵۱)، هنجارهای اجتماعی (۲/۱۱۳) و اعتماد و قابلیت‌های آن (۱/۹۶۴) تعلق داشت.

در بررسی پیشینه پژوهش، مطالعه‌ای که به‌طور مستقیم منطبق با اهداف این پژوهش باشد یافت نشد، لیکن پژوهش‌های مرتبط با موفقیت ورزشی عمدتاً با رویکردهای روان‌شناختی بررسی شده است. این مطالعات نشان می‌دهند عوامل زیادی در پیشرفت ورزشی ورزشکاران نقش دارند. این عوامل شامل: تمرین^۱، آموزش^۲، توانایی درونی^۳، سن، مهارت‌های روان‌شناختی^۴، تعهد^۵ و لذت‌بردن^۶ از ورزش می‌باشد (Mousavi & Vaez, 2015). از جمله: مطالعه Isoard-Gauthier et al. (2013) در طرح پیگیری شش ماهه آینده-نگر با تأکید بر نظریه هدف - پیشرفت بر ۳۰۹ ورزشکار ماهر هندبال مرد و زن اجرا شد و یافته‌ها حاکی از آن بود که ورزشکاران ماهری که در جهت‌گیری هدف و فضای انگیزشی‌شان بر اساس مهارت‌مداری بوده و تأکیدشان بر دستیابی به موفقیت باشد، در پایان فصل کمتر، احساس فرسودگی می‌کنند.

Phillips et al. (2013) در طرح کیفی با تأکید بر نظریه سیستم‌های پویا، ۲۱ ورزشکار و مربی بین‌المللی استرالیایی که حداقل در ۲۵ بازی بین‌المللی بولینگ شرکت کرده بودند را مورد مطالعه قرار دادند، یافته‌ها حاکی از آن بود که مؤلفه‌های مربوط به خبرگی در رسیدن به موفقیت ورزشی شامل ویژگی‌های شخصیتی، مهارت‌های روان‌شناختی، توانایی جسمی و مهارت‌های تکنیکی می‌باشد.

Morgan et al. (2013) در طرح کیفی با تأکید بر مدل تاب‌آوری، ۳۱ ورزشکار (۱۷ زن و ۱۴ مرد) در ورزش‌های تیمی فوتبال، فوتسال، هندبال و هاکی که جزء ورزشکاران قهرمانی، بین‌المللی و مدال‌آور بودند را به عنوان جامعه مورد مطالعه انتخاب کردند، یافته‌ها حاکی از آن بود که ورزشکاران نخبه از طریق تاب‌آوری، خود را در برابر عواطف منفی ناشی از عوامل استرس‌زا محافظت می‌کنند و از طریق سازگاری مثبت و کسب حمایت اجتماعی به موفقیت ورزشی می‌رسند.

Bertollo et al. (2009) در تحقیق کیفی با تأکید بر مهارت‌های روان‌شناختی و تکنیکی، ۱۴ ورزشکار مرد و زن تیم ملی ورزش‌های پنج‌گانه ایتالیا که در بسیاری از مسابقات بین‌المللی بزرگ مانند مسابقات المپیک شرکت کرده بودند را به عنوان جامعه مورد مطالعه انتخاب کردند، یافته‌ها حاکی از آن بود که ورزشکاران نخبه دارای پشتکار، همسانی و تعهد در طی انجام تمرینات ورزشی هستند، در مرحله رقابت، دامنه گسترده‌ای از راهبردهای آمادگی ذهنی و تکنیکی را نشان می‌دهند.

اکثر مطالعاتی که در حوزه جامعه‌شناسی ورزش صورت گرفته است، مشارکت ورزشی را به‌طور غیرمستقیم مبنایی برای موفقیت ورزشی قلمداد نموده‌اند. در این راستا یافته‌های این پژوهش با نتایج تحقیقات اسلامی مرزنگلاته و همکاران (2014)، مبنی بر وجود رابطه معنادار بین سرمایه اجتماعی و ابعاد عضویت رسمی، مشارکت رسمی،

-
- 1 . Training
 - 2 . Teaching
 - 3 . Innate abilities
 - 4 . psychological skills
 - 5 . Commitment
 - 6 . Enjoyment

اعتماد نهادی و مشارکت غیررسمی، با مشارکت ورزشی زنان هم‌راستا است. همچنين Jarvie (2003) بر وجود رابطه مثبت و معنادار بين سرمايه اجتماعی و ورزش اشاره نمود و مشارکت ورزشی را عامل کمک به افزایش عزت نفس و برابری اجتماعی در تقویت جامعه مدنی قلمداد کرد. در همین راستا حسینی‌راد و شارع‌پور (2008) دریافتند که در حالت کلی با ارتقاء سطح سرمایه اجتماعی زنان، مشارکت آنان نیز در فعالیت‌های ورزشی افزایش می‌یابد. پارسامهر و همکاران (2013) به بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر میزان مشارکت در فعالیت‌های ورزشی در میان نوجوانان شهر یزد پرداختند، نتایج نشان داد که سرمایه اجتماعی بر میزان مشارکت نوجوانان تأثیر مثبت دارد که با نتایج تحقیق حاضر هم‌خوان است. پارسامهر و ترکان (2012) در نتایج تحقیق‌شان با عنوان رابطه بین سرمایه اجتماعی و مشارکت در فعالیت‌های ورزشی پرستاران بیمارستان‌های دولتی، نشان دادند که بین سرمایه اجتماعی و میزان مشارکت پرستاران در فعالیت‌های ورزشی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. بر اساس دیدگاه پاتنام سرمایه اجتماعی به عنوان شبکه اجتماعی ارزشمندی است که در تماس‌های اجتماعی بر کارایی افراد و گروه‌ها تأثیر می‌گذارد (Putnum, 2005). از نگاه Putnum (2002)، سرمایه اجتماعی همکاری و هماهنگی برای منافع متقابل را تسهیل می‌نماید. "ایده مرکزی نظریه سرمایه اجتماعی این است که شبکه‌های اجتماعی ارزشمند هستند. تماس‌های اجتماعی بر کارایی افراد و گروه‌ها تأثیر می‌گذارند" (Putnum, 2002). از آنجایی که فضای ورزشی و شرایط حاکم بر آن مستلزم برقراری ارتباطات مؤثر و کارآمد درون‌گروهی و بین‌گروهی است و با در نظر گرفتن این موضوع که سرمایه اجتماعی منبعی مؤثر و قوی در راستای ارتقاء این ارتباطات می‌باشد، لذا منطقی است که سرمایه اجتماعی ورزشکاران با موفقیت آنها مرتبط باشد (OECD, 2004).

یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن است که بین بعد اعتماد سرمایه اجتماعی و میزان موفقیت ورزشی ورزشکاران کانوپولوی تیم ملی ایران رابطه معناداری وجود دارد و طبق داده‌های جدول شماره ۲، میزان تأثیر بعد اعتماد سرمایه اجتماعی بر موفقیت ورزشی ۱/۹۶۴ گزارش شد. بیشترین میزان تأثیر اعتماد بر موفقیت ورزشی به ترتیب به مؤلفه‌های اعتماد تعمیم یافته (۱/۵۷۱)، قابلیت اعتماد به محیط (۰/۹۷۰) و اعتماد رسمی (۰/۷۵۴) تعلق گرفت. در همین راستا نتایج پژوهش حسینی‌راد و شارع‌پور (2008) نشان داد که مؤلفه‌های اعتماد به دوستان، اعتماد به همسایگان، روابط همسایگی و انجام فعالیت‌های داوطلبانه، همبستگی مثبت و معنی‌داری با مشارکت ورزشی دارند، از طرفی با یافته‌های تحقیق اسلامی‌مرزنکلاته و همکاران (2014) مبنی بر عدم وجود رابطه بین اعتماد بین‌شخصی و مشارکت ورزشی زنان مغایرت دارد. به علاوه Seippel (2006)، نیز در تحقیقی در نروژ به این نتیجه رسید که مشارکت داوطلبانه افراد در سازمان‌های ورزشی بر ابعاد خاصی از سرمایه اجتماعی مؤثر است، به عبارت دیگر، افرادی که در سازمان‌های ورزشی به طور داوطلبانه مشارکت دارند، از اعتماد اجتماعی بیشتری برخوردار بوده و بیشتر به پیگیری مسائل سیاسی و مدنی جامعه خود علاقه‌مندند. طبق نظریه‌ی عقلانی کنش کلمن^۱، هنگامی که ورزشکاران در تعاملات متقابل به یکدیگر اعتماد دارند و خود نیز قابل اعتمادند، ضمن آن که پیوندها و

علقه‌های میان آن‌ها محکم‌تر می‌شود، انجام فعالیت‌های فنی، فرهنگی و تعاملات اجتماعی هزینه‌ی کم‌تری دربر دارد. ورزشکارانی که با دیگران روابطی پویا و قابل اعتماد دارند، عناصر شخصیتی ویژه‌ای را که برای آرامش جامعه و گروه مناسب است در خود توسعه و بهبود می‌بخشند. در این حالت، پیامدها رسیدن به نتیجه مطلوب که همان موفقیت در مسابقه است را به ارمغان می‌آورد.

همچنین یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن است که بین بعد هنجاری سرمایه اجتماعی و میزان موفقیت ورزشی ورزشکاران کانوپولوی تیم ملی ایران رابطه‌ی معنادار وجود دارد و طبق داده‌های جدول شماره ۲، میزان تأثیر بعد هنجاری سرمایه اجتماعی بر موفقیت ورزشی ۲/۱۱۳ گزارش شد. بیشترین میزان تأثیر بعد هنجاری بر موفقیت ورزشی به ترتیب به مؤلفه‌های وساطت اجتماعی (۱/۰۲۶)، احساس اثرگذاری (۰/۹۸۱)، ظرفیت پذیرش تفاوت‌ها (۰/۹۵۶)، حمایت اجتماعی (۰/۹۲۰) و ارزش زندگی (۰/۸۶۹) گزارش شد. در همین راستا نتایج پژوهش پارسامهر و جسمانی (2011) به نقش مثبت و معنادار سرمایه اجتماعی بر مصرف ورزش اشاره دارد. همچنین یافته‌های پژوهش خضرپور و همکاران (2014)، حاکی از آن بود که سرمایه اجتماعی رابطه مثبت و معناداری با مشارکت ورزشی، مصرف ورزشی و بهره‌وری در عرصه‌های مختلف داشت که با یافته‌های پژوهش حاضر هم‌خوانی دارد. به علاوه Seippel (۲۰۰۶)، در تحقیقش به این نتیجه رسید که بخش عمده‌ای از اثرگذاری ورزش بر سرمایه اجتماعی از طریق تقویت اخلاق‌گرایی امکان‌پذیر است که این اشاره به هنجارهای اجتماعی دارد و با یافته‌های این تحقیق هم‌راستا است. همان‌گونه که در تعاریف سرمایه اجتماعی اشاره شد، سرمایه اجتماعی، شبکه‌هایی دارای هنجارها، ارزش‌ها و برداشت‌های مشترک است که همکاری در داخل و بین گروه‌ها را تسهیل می‌کند (OECD, 2004). طبق دیدگاه بوردیو، در صورتی روابط اجتماعی به صورت منبع بالقوه برای تحقق اهداف جمعی در می‌آید که در فضایی اعتمادآمیز و مبتنی بر هنجارهای دعوت‌کننده به مشارکت و کمک و مساعدت به دیگران بنا شده باشند، در واقع عضویت افراد در تیم‌ها، سبب مرور و تمرین ارزش‌ها و هنجارهای اجتماعی می‌شود که این امر، تقویت همبستگی اجتماعی را فراهم می‌آورد (Ghasemi et al., 2013). همچنین از دیدگاه Fukuyama (2011)، سرمایه اجتماعی، نمونه‌ی ملموسی از یک هنجار غیررسمی (نانوشته) است که همکاری میان دو یا چند نفر را ارتقاء می‌بخشد و در نهایت از نگاه پاتنام سرمایه اجتماعی، هنجارهایی مانند همکاری و هماهنگی برای منافع متقابل را تسهیل می‌نماید (Kazemi, 2008).

یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن است که بین بعد شبکه‌ای سرمایه اجتماعی و میزان موفقیت ورزشی ورزشکاران کانوپولوی تیم ملی ایران رابطه معناداری وجود دارد و طبق داده‌های جدول شماره ۲، میزان تأثیر بعد شبکه‌ای سرمایه اجتماعی با دو متغیر پنهان شامل ساختار شبکه (۲/۸۱۶) و کیفیت شبکه (۱/۹۵۱) بر موفقیت ورزشی تأثیر گذاشته است. بیشترین میزان تأثیر بعد شبکه‌ای سرمایه اجتماعی بر موفقیت ورزشی به مؤلفه‌ی مشارکت مدنی (۰/۵۷۰) تعلق گرفت. یافته‌های این پژوهش با نتایج تحقیقات اسلامی مرزنگلاته و همکاران

(2014)، مبنی بر وجود رابطه معنادار بین سرمایه اجتماعی و ابعاد مشارکت رسمی و مشارکت غیررسمی، با مشارکت ورزشی زنان هم‌راستا است. در همین راستا شارع‌پور و حسینی‌راد (۲۰۰۸)، دریافتند که در حالت کلی با افزایش سرمایه اجتماعی زنان، مشارکت آنان نیز در فعالیت‌های ورزشی افزایش می‌یابد. پارسامهر و همکاران (2013)، به بررسی تأثیر سرمایه اجتماعی بر میزان مشارکت در فعالیت‌های ورزشی در میان نوجوانان شهر یزد پرداختند، نتایج نشان داد که سرمایه اجتماعی بر میزان مشارکت نوجوانان تأثیر مثبت دارد که با نتایج تحقیق حاضر هم‌خوان است. پارسامهر و ترکان (2012)، در نتایج تحقیق‌شان با عنوان رابطه بین سرمایه اجتماعی و مشارکت در فعالیت‌های ورزشی پرستاران بیمارستان‌های دولتی، نشان دادند که بین سرمایه اجتماعی و میزان مشارکت پرستاران در فعالیت‌های ورزشی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد. بوردیو، سرمایه اجتماعی را حاصل جمع منابع بالقوه و بالفعل فراهم شده برای فرد یا گروه می‌داند، این منابع، برآمده از مالکیت شبکه بادوامی از روابط کم و بیش نهادینه شده‌ای است که از فهم متقابل و سوابق مشترک بین افراد، حاصل می‌شود (Bourdieu, 1986). در حقیقت ایده مرکزی نظریه سرمایه اجتماعی این است که شبکه‌های اجتماعی ارزشمند هستند چراکه تماس‌های اجتماعی بر کارایی افراد و گروه‌ها تأثیر می‌گذارند (Putnum, 2002).

طبق جدول شماره ۳، یافته‌های پژوهش حاضر حاکی از آن است که بین عامل سرمایه اجتماعی و ابعاد آن در ورزشکاران زن و مرد کانوپولوی تیم ملی ایران تفاوت معناداری وجود ندارد. یافته‌های این پژوهش با نتایج تحقیقات فتحی (2010)، مبنی بر وجود رابطه معنادار بین مشارکت ورزشی و جنسیت هم‌راستا نیست. همچنین یافته‌های پژوهش پارسامهر و جسمانی (2011)، نشان داد که دو متغیر جنس و درآمد در مرحله اول و مشارکت اجتماعی و تعامل اجتماعی در مرحله دوم توانسته‌اند به ترتیب ۱۱/۹ و ۶/۶ درصد از واریانس متغیر مصرف ورزش جوانان را تبیین نمایند. تحقیقات پارسامهر و همکاران (۲۰۱۳)، نشان داد که در بین نوجوانان پسر، مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی (شبکه‌های اجتماعی، هنجارهای اجتماعی، مشارکت اجتماعی و احساس امنیت) همبستگی معنی‌داری با مشارکت ورزشی دارند؛ در مقابل، دو مؤلفه‌ی (احساس امنیت و مشارکت اجتماعی) در نوجوانان دختر، همبستگی معنی‌داری با مشارکت ورزشی نشان نمی‌دهند. نتایج رگرسیون چند متغیره نیز نشان داد که مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی در نوجوانان پسر در مجموع توانستند ۱۸/۹ درصد و در نوجوانان دختر ۱۲/۳ درصد از واریانس متغیر تحت مطالعه (مشارکت در فعالیت ورزشی) را تبیین نماید. یافته‌های پژوهش فوق چنین توجیه شد که عوامل گوناگونی می‌تواند در این زمینه تأثیرگذار باشد که موجب کاهش مشارکت اجتماعی در دختران می‌شود. آن‌ها مهم‌ترین این عوامل را فقر حرکتی، احساس خستگی فیزیکی و نهایتاً اختلالات ساختاری دانستند. در مقابل بیان نمودند که نوجوانان پسر اغلب این مشکل را با بازی کردن در کوچه و خیابان یا ورزشگاه‌ها حل می‌کنند، ولی برای دختران نوجوان به دلیل اعتقادات و فرهنگ جامعه، امکانات کمتری وجود دارد. در پژوهش حاضر از آنجایی که ماهیت ورزش کانوپولو، گروهی و برخوردی است و هر دو جنس از دیدگاه فیزیولوژی و تمرینات ورزشی در وضعیت بالایی قرار دارند و به رقابت گروهی می‌پردازند. لذا با توجه به خبرگی و سابقه فعالیت طولانی در این محیط ورزشی پویا، ویژگی‌هایی همچون

مشارکت بالا در گروه، اعتماد به هم‌گروهی‌ها و گسترش روابط اجتماعی داخلی و خارجی در بین ورزشکاران گسترش یافته است. همچنین شرکت در مسابقات متعدد ملی و بین‌المللی، علاوه بر کسب مهارت و تجربه‌اندوزی در جهت رسیدن به موفقیت به‌عنوان یک هدف مهم ورزشی، با ابعاد سرمایه اجتماعی ذکر شده فوق در زندگی روزمره در کنش هستند، و لذا عدم تفاوت معنادار در سرمایه اجتماعی و ابعاد آن در بین دو جنس زن و مرد قابل توجیه می‌باشد. چنانچه بیان شد پژوهش‌های صورت گرفته در حوزه موفقیت ورزشی بیشتر به عوامل روان‌شناختی و فیزیولوژیکی پرداخته‌اند، درحالی که یافته‌های این مطالعه نشان داد که متغیرهای اجتماعی هم با میزان موفقیت ورزشی رابطه داشته و این موضوع خلاء پژوهشی در مطالعات پیشین را آشکار می‌کند. لذا پیشنهاد می‌گردد در پژوهش‌های آتی به سایر متغیرهای اجتماعی نیز توجه شده و تحقیقات کاربردی در این حیطه صورت پذیرد.

نتیجه‌گیری

متناسب با یافته‌های پژوهش مبنی بر وجود رابطه معنادار بین ابعاد و مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی و دستیابی به موفقیت از یک سو و از سوی دیگر قابلیت آموزش‌پذیری ابعاد سرمایه اجتماعی در قالب فرهنگ ورزشی، پیشنهاد می‌گردد اهمیت سازه سرمایه اجتماعی و ابعاد آن مد نظر قرار گیرد. از آنجایی که ورزش کانوپولو یک رشته گروهی است و در جهت دستیابی به موفقیت مشارکت و انسجام گروهی ضروری است، لذا به مدیران و مربیان ورزشی رشته کانوپولو پیشنهاد می‌گردد طی برگزاری جلساتی از سطوح ابتدایی مهارت تا رسیدن به سطح خبرگی، مفهوم سرمایه اجتماعی و کاربرد آن در بهبود عملکرد فردی و گروهی آموزش داده شود تا این امر به موفقیت ورزشی منجر شود.

از آنجایی که برخی از ویژگی‌های روانی و خلقی ورزشکاران متفاوت است و این تفاوت ممکن است بر میزان سرمایه اجتماعی افراد تأثیرگذار باشد، لذا پیشنهاد می‌گردد تحقیقات دیگری در راستای تعیین ارتباط مؤلفه‌های سرمایه اجتماعی در ورزشکاران کانوپولو با ویژگی‌های روان‌شناختی متفاوت صورت پذیرد.

تقدیر و تشکر

مقاله فوق مستخرج از طرح پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان) می‌باشد که بدین‌وسیله از معاونت پژوهشی دانشگاه قدردانی می‌گردد. همچنین از کلیه ورزشکاران، مربیان و مسئولین تیم ملی کانوپولو جمهوری اسلامی ایران سپاسگزاری می‌گردد.

تضاد منافع

حمایت مالی این پژوهش توسط معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی، واحد اصفهان (خوراسگان) صورت گرفته است. نویسندگان هیچ‌گونه تضاد منافی با هم ندارند.

سهام نویسندگان

زهره مشکاتی (نویسنده اول)، راهنمای پژوهش، نویسنده مقدمه و روش شناسی؛ سحر فائق (نویسنده دوم)، مشاور پژوهش، روش شناسی، نویسنده بحث؛ امیر تیمور پاینده (نویسنده سوم)، مشاور طرح، آمار است.

منابع و مأخذ

1. Anbari, M. (2007). Investigating the group and subcultural factors influencing the violence of football spectators. *Cultural Studies and Communication*, 3(9), 17-44. [In Persian]
2. Sharif, M.R. (2004). *Sport as a Tool for Training, Development and Peace*. Tehran: National Olympic Committee [In Persian]
3. Ghasemi, V., Zolaktaf, V., & Nooralivand, A. (2009). *Sociology of Sport (Vandalism and Hooliganism in Football)*. Tehran: sociologists. [In Persian]
4. Putnam, R. D. (2000). Bowling alone: America's declining social capital. In *Culture and politics* (pp. 223-234). Palgrave Macmillan, New York.
5. Ghasemi, V., Faeghi, S., & Amir, A. (2013). Social Capital Evaluation and Ranking of the Various Classes in the City's 14 Districts 2011-12, *Iranian Journal of Social Development*, 5(3): 7-30. [In Persian]
6. Kazemi, M. (2008). investigate the Factors of Social Capital (Case Study: Isfahan high schools students). Master's thesis, Department of Social Sciences, University of Isfahan. [In Persian]
7. Putnam, R.D. (2002). "Bowling Together," *The American Prospect*. 13 (3).
8. Mousavi, A., & Vaez Mousavi, M.K. (2015). Introducing the Sport Success Scale (SSS). *Journal of motor behavior*, 7(19): 42-123. [In Persian]
9. Mousavi, A., & Vaez Mousavi, M.K. (2014). Effective Factors in Sport Achievement Based on Related Theories and Models. *Journal of Journal of sport of psychology studies*, 3 (10): 113-126. [In Persian]
9. Vaez Mousavi, M.K., & Mosayebi, F. (2013). *Sports Psychology*, Tehran: Sammt, Third Edition. [In Persian]
10. Eslami Marzankalateh, M. M., Mousavi, S. J., & Khoshfar, GH. (2014). The relationship between social capital and women's participation in sports activities (Case study: women in Gorgan). *Social capital management*, 1(2), 139-159. doi: 10.22059/jscm.2014.53459 [In Persian]
11. Sharepour, M., & Hoseinirad, A. (2008). Investigating the Relationship between Social Capital and Sports Participation (Case Study of 15-29 Year Old Citizens in Babol). *Harekat*, 37, 131-153. [In Persian]
12. Parsamehr, M., & Torkan, R. (2012). A Survey about the relationship between social capital and sport's activities in participation. *Iranian Journal of Nursing Research*. 7(26), 69-79. [In Persian]
13. Rahmani Firoozjah, A., Sharepour, M., & Rezaee, P. (2011). Measuring the Differentiation of Youth Social Capital with the Focus on Sports Participation (Case Study: Athletic and Non-Athletic Students of Mazandaran University). *Sociological Studies of Youth*, 2(2), 37-62. [In Persian]

14. Parsamehr, M., Balgoorian, M., & Saedi Madani, M. (2013). Investigating the relationship between social capital components and sports participation among adolescents. 5(2), 109-127. doi: 10.22059/jsm.2013.32170 [In Persian]
15. Fathi, S. (2010). A sociological explanation of athletic participation of university students. SOCIAL SCIENCES BULLETIN, 3(4), 145-173. <https://www.sid.ir/en/journal/ViewPaper.aspx?id=190155>. [In Persian]
16. Parsamehr, M., & Jesmani, S. (2011). The role of social capital on sports consumption (watching sports) Study of youth in Yazd. Research in sports management and motor behavior, 1(9), 73-84. [In Persian]
17. Khezrpoor, KH., Maziyari, M., & Saboonchi, R. (2014). Relationship between social capital and productivity of employees of sports and youth departments of West Azerbaijan province. Human resource management in sports, 1(2), 147-156. doi: 10.22044/shm.2014.285 [In Persian]
18. Navabakhsh, M., & Faeghi, S. (2015). *Introduction to social capital an approach to urban sociology*. (2014). Tehran: culture and civilization. [In Persian]
19. Gefen, D., & Straub, D. (2005). "A Practical Guide to Factorial Validity Using PLS-Graph: Tutorial and Annotated Example". Communications of the Association for Information Systems, 16, 91-109. [In Persian]
20. Payandeh Najafabadi, AT., & Omidi Najafabadi, M. (2018). Confirmative Structural Analysis: Path Analysis, Factor Analysis, Structural Equation Analysis, Using Lisrel 8.72 and AMOS 18 Software. Shahid Beheshti University. [In Persian]
21. Campbell, J.I.D., & Thompson, V.A. (2012). MorePower 6.0 for ANOVA with relational confidence intervals and Bayesian analysis. Journal of Behavior research methods, 44 (4), 1255-1265. <https://doi.org/10.3758/s13428-012-0186-0>
22. Isoard-Gauthier, S., Guillet-Descas, E., & Duda, J. L. (2013). How to achieve in elite training centers without turning out? An achievement goal theory perspective. Psychology of Sport and Exercise, 14: 72- 83.
23. Phillips, E., Davids K., Renshaw, L., & Portus, M. (2013). Acquisition of expertise in cricket fast bowling: Perceptions of expert players and coaches. Journal of Science and Medicine in Sport, 17(1), 85-90.
24. Morgan, P., Fletcher, D., & Sarkar, M. (2013). Defining and characterizing team resilience in elite sport. Psychology of Sport and Exercise, (14): 549-559.
25. Bertollo, M., Saltarelli, B., & Robazza, C. (2009). Mental preparation strategies of elite modern pent athletes. Psychology of Sport and Exercise, 10: 244-254.
26. Jarvie, G. (2003). "Communitarianism. Sport and social capital". International Review for the sociology of sport. 38(2): 139-153.
27. Putnam, R. (2005). *Social Capital and Public Life*, Translation: Khakbaz and Pooyan, Tehran: headband. [In Persian]

28. OECD. (2004). The Well – Being of Nations: The Role of Human and Social Capital, OCED.
29. Seippel. O. (2006). “Sport and Social Capital”. *Acta Sociological*, 49(2): 169-183.
30. Fukuyama, F. (2001). Social Capital, Civil Society and Development. *Third World Quarterly*, 22(1), 7-20. Retrieved August 27, 2021, from <http://www.jstor.org/stable/3993342>
31. Bourdieu P. (1986). The Form of Capital, in J. C Richardson (ed), *Handbook of Theory and Research for the Sociology of Education*, Greenwood Press, New York. pp. 241-258.

The Relationship between the Social Capital of Canoe Polo Athletes of the Iranian National Team and the Achievement of Sport Success

Running title: Social Capital and Sport Success

Zohreh Meshkati*¹ - Sahar Faeghi² - Amir T. Payandeh Najafabadi³

Abstract

Objectives: Social capital is a structure that, through expansion of social networks, building trust, and creation of norms, assists an individual to achieve their goals. The highest goal of national team athletes is athletic achievement. Hence, the current study aims to investigate the relationship of social capital of Iran national canoe polo team with athletic achievement.

Method: The type of this study is descriptive-correlational. The subjects of this study are all the athletes of Iran national canoe polo team in 2014, including 22 individuals (8 men and 14 women). The research tool is a researcher-made sports social capital questionnaire with three main dimensions: trust, norms, and network. The reliability of the questionnaire was approved using Confirmatory factor analysis and sequential Theta coefficient (0.93). To answer research questions, Bayesian analysis was used. **Results:** the estimated model of all the routes of social capital, trust and its features, social norms and social networks, are related with the success rate. No significant difference was observed in social capital and any of its dimensions, between the female and male athletes of Iran national canoe polo team ($0.0776 \geq 0.05$).

Conclusion: Social capital is related with the athletic achievement. It is suggested that in terms of cultural policy with emphasis on Educational and cultural subheadings, Planned for upgrade the level of social capital of athletes.

Keywords

Social capital, Success, Athlete, Canoe polo, National team.

1 . Associate professor, Faculty of Physical education and Sport Sciences, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran (Corresponding Author: Email: zmeshkati@gmail.com Tel: 09133275740)

2. PhD in Cultural Sociology, Dept. of Management, Isfahan (Khorasgan) Branch, Islamic Azad University, Isfahan, Iran

3 . Professor, Department of Mathematical Sciences, Shahid Beheshti University, G.C. Evin, 1983963113, Tehran, Iran.

|